

TERITORIJALIZACIJA I DETERITORIJALIZACIJA POGRANIČNIH DRUŠTAVA U MULTIKULTURNOJ SREDINI: MORLAKIJA I MALA VLAŠKA

Borna Fuerst-Bjeliš

Sveučilište u Zagrebu Prirodoslovno-matematički fakultet, Geografski odsjek

Marulićev trg 19, 10 000 Zagreb, Hrvatska

bornafb@geog.pmf.hr

Područje istraživanja u ovom radu odnosi se na dio šireg hrvatsko-bosanskohercegovačkog pograničnog prostora, koji je u ranom novom vijeku bio na kontaktu triju carstava, Osmanskog carstva, Habsburške monarhije i Mletačke republike. To je mjesto susreta Zapadnog i Istočnog svijeta, kršćanstva i islama, maritimne i kontinentalne tradicije.

Česte je promjene granice pratila migracija većih i manjih razmjera, te uvođenje novih (drugih) društvenih i kulturnih skupina. Pograničje je tako prostor višestrukih etničkih i religijskih kontakata, različitih tradicija i načina života, te čini istinsku multikulturalnu sredinu. Iz povijesnih je karata moguće iščitati i pratiti proces teritorijalizacije i deteritorijalizacije pograničnih društava, te proces konstrukcije i dekonstrukcije prostornih (regionalnih) pojmoveva. Karakteristično je da su prostorni pojmovi Morlakije i Male Vlaške, kao pograničnih regija ranoga novog vijeka, nastali u odgovarajućim političkim, društvenim i kulturnim okolnostima trojne granice. Jednako tako, nestankom tih istih okolnosti, dolazi do rastakanja i postupnog nestajanja prostornih slika i pojmoveva.

Ključne riječi: pogranični prostor, rani novi vijek, Morlakija, Mala Vlaška, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, regionalni identitet, povijesne karte

TERRITORIALIZATION AND DETERRITORIALIZATION OF THE BORDERLANDS COMMUNITIES IN THE MULTICULTURAL ENVIRONMENT: MORLACHIA AND LITTLE WALLACHIA

Borna Fuerst-Bjeliš

University of Zagreb Faculty of Science, Department of Geography

Marulićev trg 19, 10 000 Zagreb, Croatia

bornafb@geog.pmf.hr

The area of research refers to the Croatian - Bosnian and Herzegovinian borderlands, the contact area of three different imperial traditions in the early modern period; Ottoman, Habsburg and Venetian. That was the meeting place of East and West, Christianity and Islam and maritime and continental traditions. Frequent border changes were followed by migrations and introduction of new (other) social and cultural communities. Borderland represents an area of multiple contacts and multicultural environment. Historical maps reveal the process of territorialization and deterritorialization of borderland communities, as well as the process of construction and deconstruction of spatial (regional) concepts. Spatial concepts of Morlachia and Little Wallachia, constructed in distinct social-political conditions of the triple border are being dissolved by the change of these conditions.

Borna Fuerst-Bjeliš: Teritorializacija i deteritorijalizacija pograničnih društava u multikulturalnoj sredini: Morlakija i Mala Vlaška

Key words: *borderlands, early modern period, Morlachia, Little Wallachia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, regional identity, history of cartography*